

UZASADNIENIE

Podstawę do wydania rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 20 września 2018 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki (Dz. U. poz. 1949) stanowi art. 21i ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2474, dalej „ustawa”). Projekt rozporządzenia stanowi program pomocowy oparty na regulacjach wynikających z rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm., dalej „rozporządzenie 651/2014”) oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm., dalej „rozporządzenie *de minimis*”).

Celem nowelizacji rozporządzenia jest uwzględnienie dodatkowych przeznaczeń i zmiana niektórych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów ustanawianych przez ministra właściwego do spraw gospodarki w obszarze innowacyjności gospodarki, realizujących politykę innowacyjną państwa. Projektowane zmiany umożliwią uruchomienie nowych programów, których celem będzie testowanie nowych form wspierania innowacyjności gospodarki oraz popularyzacja innowacyjnych rozwiązań w gospodarce i społeczeństwie.

Proponowane zmiany rozporządzenia dotyczą przeznaczenia i warunków udzielania pomocy finansowej:

- 1) stanowiącej pomoc *de minimis*, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia *de minimis*;
- 2) niestanowiącej pomocy publicznej, która będzie udzielana pod warunkiem, że nie będzie spełniać jednej lub więcej przesłanek wystąpienia pomocy publicznej, o których mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu tj.:
 - a) pomoc finansowa jest udzielana przez państwo lub ze środków państwowych,
 - b) przedsiębiorca uzyskuje przysporzenie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
 - c) pomoc finansowa ma charakter selektywny i przez to uprzywilejowuje na rynku określonego przedsiębiorcę lub określoną grupę przedsiębiorców, lub produkcję określonych towarów,
 - d) pomoc finansowa grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Proponowane zmiany rozporządzenia dotyczą:

- 1) uchylenia § 29

Pomoc finansowa udzielana w programach w obszarze innowacyjności gospodarki jako pomoc *de minimis* musi spełniać warunki określone w rozporządzeniu *de minimis*.

Dodatkowo pomoc ta musi być także zgodna z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 21b ustawy. Projektowanie programów i instrumentów wsparcia dotyczących innowacyjności wymaga jednak elastyczności w dostosowaniu katalogu kosztów kwalifikowalnych do

pojawiających się potrzeb i wyzwań w zakresie polityki innowacyjności. Współcześnie innowacje opierają się przede wszystkim na rozwiązaniach cyfrowych i zmianach technologicznych. Dokonujący się w tym zakresie szybki postęp powoduje, że katalog kosztów kwalifikowalnych, które mogą zostać objęte pomocą *de minimis* wymaga częstej aktualizacji, w związku z powyższym zaproponowano rezygnację z określania szczegółowego katalogu kosztów w rozporządzeniu, koszty te będą natomiast definiowane w dokumentach regulujących zasady udzielania wsparcia w poszczególnych programach/instrumentach, które będą uruchamiane w obszarze innowacyjności gospodarki;

2) zmiany § 30

W § 30 wskazano, że pomoc *de minimis* nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowalnych. Poziom intensywności pomocy w poszczególnych programach wsparcia będzie wynikał z celów danego programu i potrzeb grupy docelowej, i będzie ustalany każdorazowo w dokumentach regulujących zasady udzielania wsparcia w danym programie. Proponowane zwiększenie maksymalnej wysokości wsparcia do 100% wynika z potrzeby uelastycznienia warunków udzielania pomocy przedsiębiorcom zainteresowanym wprowadzaniem i rozwojem innowacyjnych rozwiązań w swoich przedsiębiorstwach. Z pomocy *de minimis* korzystają najczęściej przedsiębiorcy, którym brakuje zasobów finansowych na realizację przedsięwzięć innowacyjnych, które z natury rzeczy wiążą się z dużym ryzykiem niepowodzenia, którego materializacja mogłaby spowodować w przypadku tych przedsiębiorstw istotne naruszenie ich podstawowych funkcji biznesowych. Z powyższych przyczyn polskie małe i średnie przedsiębiorstwa niechętnie podejmują działalność innowacyjną, zwłaszcza w przypadku projektów o dużym stopniu ryzyka, co negatywnie wpływa na produktywność i konkurencyjność całej gospodarki. Dodatkowo duża część przedsiębiorców nie postrzega innowacji jako szansy na rozwój biznesu i zdobycie przewagi rynkowej, dlatego nie decyduje się na wniesienie wkładu własnego (zainwestowanie własnych środków) do projektów innowacyjnych. W efekcie firmy te często wpadają w tzw. w pułapkę karłowatości, tj. nie chcą lub nie są w stanie urosnąć do średnich firm, co ogranicza potencjalne korzyści skali i hamuje wzrost ich produktywności. Zwiększenie pułapu możliwej pomocy stanowi dodatkową zachętę dla przedsiębiorców i innych beneficjentów do podjęcia się realizacji innowacyjnych przedsięwzięć, znacznie zmniejszając ponoszone przez nich ryzyko finansowe (ryzyko biznesowe, np. decyzja o zaangażowaniu swoich zasobów kadrowych czy technicznych w realizację danego przedsięwzięcia ciągle pozostaje po stronie przedsiębiorcy). Proponowane rozwiązanie może stanowić szczególną zachętę zwłaszcza dla firm podejmujących działalność innowacyjną po raz pierwszy i być zaczynem do ukształtowania się trwałej kultury innowacyjnej w tych organizacjach;

3) zmiany w § 31 ust. 2

Proponowana zmiana w § 31 ust. 2 ma na celu rozszerzenie zakresu pomocy finansowej nie stanowiącej pomocy publicznej o możliwość udzielenia wsparcia na realizację zadań ukierunkowanych na kształtowanie kompetencji, o których mowa w art. 21a pkt 2 i 3 ustawy, realizację zadań w zakresie wzmacniania zdolności i motywacji podmiotów, o których mowa w art. 21c ustawy, do podejmowania działań proinnowacyjnych, realizację zadań w zakresie popularyzacji innowacyjnych rozwiązań w gospodarce i społeczeństwie oraz promowania technologii i innowacji jako kluczowego narzędzia w adresowaniu wyzwań gospodarczych, środowiskowych i społecznych oraz realizację zadań w zakresie zapewnienia dostępu podmiotom, o których mowa w art. 21c ustawy, do usług wspierających tworzenie, rozwój, wdrażanie, adopcję i sprzedaż innowacyjnych rozwiązań. Rozszerzenie możliwości realizacji

działań popularyzujących innowacyjność ma istotne znaczenie dla zwiększenia innowacyjności polskiej gospodarki jako kluczowego czynnika wzrostu jej produktywności, zgodnie z przyjętymi w Rzeczypospolitej Polskiej dokumentami strategicznymi. Poziom innowacyjności polskiej gospodarki, mimo odnotowanego w ostatnich latach wzrostu, w dalszym ciągu jest niższy od średniej w Unii Europejskiej. Konieczne są dalsze działania zachęcające polskich przedsiębiorców i wynalazców do podejmowania działalności innowacyjnej i inwestowania w nowe rozwiązania, które w dłuższym okresie przyczynią się do zwiększenia potencjału polskiej gospodarki. Programy w obszarze innowacyjności gospodarki realizowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki powinny wnieść wkład w rozwój kompetencji proinnowacyjnych społeczeństwa i zachęcać do podejmowania działalności innowacyjnej.

Z zakresu pomocy wykreślono natomiast realizację projektów badawczo-rozwojowych w trybie zamówień przedkomercyjnych. Tego typu działania nie były realizowane w ramach programów ministra właściwego do spraw gospodarki w obszarze innowacyjności gospodarki, nie przewiduje się również realizacji tego typu działań w przyszłości, ze względu na podejmowanie podobnych inicjatyw przez agencje rządowe wspierające prowadzenie prac badawczo-rozwojowych. Uproszczono natomiast przepisy dotyczące zapewnienia podmiotom, o których mowa w art. 21c ustawy, dostępu do usług niezbędnych do weryfikacji komercyjnej przydatności pomysłu oraz przygotowania kompleksowej oferty dla inwestora w zakresie wdrożenia pomysłu do produkcji;

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) okres *vacatio legis* wynosi 14 dni, natomiast zgodnie z ust. 2 w uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać skrócony. W ocenie projektodawcy, uzasadnionym jest skrócenie terminu wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia, z uwagi na wprowadzenie regulacji korzystniejszych dla przedsiębiorców i innych odbiorców pomocy finansowej udzielanej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki. Wobec powyższego, ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Przedmiotowa regulacja nie nakłada na podmioty objęte jej oddziaływaniem dodatkowych obowiązków, a jedynie reguluje warunki przyznawania wsparcia ze środków publicznych na projekty przez nie realizowane. W wyniku wprowadzenia niniejszej regulacji w życie, adresaci przepisów rozporządzenia nie będą zobowiązani do dostosowania prowadzonej działalności do wymagań wynikających z proponowanej nowelizacji, bowiem niniejsze rozporządzenie takich wymagań nie nakłada.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743, z późn. zm.), ponieważ stanowi jedynie zmianę programu pomocowego w ramach wyłączeń grupowych oraz programu pomocy *de minimis*. Projekt rozporządzenia jest zgodny z obowiązującymi regulacjami Unii Europejskiej w tym zakresie.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Ponadto, projekt zostanie udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z chwilą przekazania projektu do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.